УДК 78.071.1(436):159.928]:316.7

Ляшенко Лідія Леонідівна
аспірантка кафедри культурології та
культурно-мистецьких проектів
Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв
Lidiya_Lyashenko@ukr.net

ФЕНОМЕН ТАЛАНТУ ТА САМОАКТУАЛІЗАЦІЯ: СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ (на прикладі постаті Еріха Корнгольда)

Мета роботи – порівняти риси обдарованості/таланту/геніальності та особистості, яка самоактуалізується, на прикладі постаті Е. Корнгольда задля з'ясування того, чи можна вважати митця особою, що самоактуалізувалася. **Методологічною** основою дослідження стали методи порівняння, узагальнення досліджуваної проблеми та метод біографізму, за допомогою якого проілюстровано характеристики та риси обдарованих людей у конкретних ситуаціях на прикладах фактів із життєвого та творчого шляху Е. Корнгольда. **Наукова новизна** дослідження полягає в тому, що вперше в українській культурології порушується питання співвіднесення понять талант та самоактуалізація на прикладі конкретної постаті – Е. Корнгольда. Завдяки цьому досвіду теоретичні напрацювання виводяться у площину практичного застосування. **Висновки**. Проведений аналіз характеристик австрійського митця дає право стверджувати, що Е. Корнгольд є особистістю, що не лише успішно реалізувала свій творчий потенціал, а й успішно самоактуалізувалася у житті.

Ключові слова: феномен таланту, риси обдарованості/таланту/геніальності, характеристики особистості, яка самоактуалізується, метод біографізму, Е. Корнгольд.

Ляшенко Лидия Леонидовна, *аспирантка кафедры культурологии и культурных проектов Национальной академии руководящих кадров культуры и искусств*

Феномен таланта и самоактуализация: соотношение понятий (на примере личности Эриха Корнгольда)

Цель работы. В исследовании сопоставлено черты одаренности/таланта/гениальности и самоактуализирующейся личности на примере личности Э. Корнгольда для выяснения того, можно ли считать композитора самоактуализирующейся личностью. **Методологичной** основой являются методы сравнения, обобщения исследуемой проблемы и метод биографизма, с помощью котрого проиллюстрированы характеристики и черты одаренных людей в конкретних ситуациях на основе фактов жизненного и творческого пути Э. Корнгольда. **Научная новизна** исследования заключается в том, что впервые в украинской культурологии поднимается вопрос соотношения понятий талант и самоактуализация на примере конкретной фигуры – Э. Корнгольда. Благодаря этому опыту теоретические наработки выводятся в плоскость практического применения. **Выводы.** Предложенный анализ характеристик австрийского композитора дает право утверждать, что Э. Корнгольд является личностью, которая не только успешно реализовала свой творческий потенциал, но и успешно самоактуализировалась в жизни.

Ключевые слова: феномен таланта, черты одаренности/таланта/гениальности, характеристики самоактуализирующейся личности, метод биографизма, Э. Корнгольд.

Lyashenko Lidiya, *Postgraduate, department of cultural studies and cultural projects, the National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts*

Phenomenon of talent and self-actualization: correlation of concepts (through the example of personality of Erich Korngold)

The purpose of the work. The research compares the lines of gift/talent/genius and self-actualizing person on the example of figure of E. Korngold to find whether it is possible to consider an artist a self-actualizing person. **Methodology** of the research consists of comparison, generalization of the problems under study and method of biographysm, by which descriptions and lines of gifted people are illustrated in concrete situations, using the facts of the course of life and creative development of E. Korngold. The **scientific novelty.** For the first time in Ukrainian cultural studies the problem of correlation of concepts of talant and self-actualization through the example of a concrete figure – E. Korngold – is posed in the article. Due to this experience theoretical works move to the plane of practical application. **Conclusions**. The offered analysis of descriptions of Austrian artist allows to assert that E. Korngold is a personality who not only successfully realized his creative potential, but also is successfully self-actualized in life.

Keywords: phenomenon of talent, line of gift/talent/genius, descriptions self-actualizing person, method of biographysm, E. Korngold.

Актуальність теми дослідження. Одним з найбільш плідних способів вивчення феномена таланту, на наше переконання, є його аналіз на прикладі конкретної постаті, що даватиме, з одного боку, достатньо матеріалу для теоретичних висновків, а з іншого – дозволить перейти від теоретичних

© Ляшенко Л. Л., 2017

припущень та міркувань у площину реально існуючих фактів та практичного застосування отриманих результатів. Саме тому у статті ми будемо використовувати висновки наших попередніх досліджень стосовно феномена таланту та самоактуалізації під час аналізу постаті австрійського композитора, виконавця, диригента, автора обробок оперет та одного із засновників класичного саундтреку у Голівуді у 30-40-і рр. ХХ ст. – Еріха Вольфганга Корнгольда (1897-1957). Ця постать обрана нами невипадково, адже, вивчивши детально факти життєвого та творчого шляху митця, стає очевидним, що рівень його обдарування можна віднести до рангу таланту (творча спадщина митця розглядається багатьма теоретиками як національне надбання) з потенційними можливостями руху до загальносвітового визнання, що є критерієм геніальності. Близьким, але не тотожним, як ми зазначали у попередніх дослідженнях, до поняття талант є термін американського психолога Абрахама Маслоу (1908-1970) самоактуалізація, за допомогою якого вчений намагався осягнути специфіку психології тих людей, поведінка, емоційна, мотиваційна та ціннісна сфера яких є якісно іншими, порівняно із звичайними людьми. Окрім того, А. Маслоу, аналізуючи особистостей, що самоактуалізуються, виокремив найважливіші характеристики, більшість з яких у той самий час притаманна високо обдарованим людям, тобто тим, котрі змогли актуалізувати свій творчий потенціал. Саме цей факт наштовхнув нас на думку виявити співвідношення понять талант та самоактуалізація через співставлення їхніх складових. Враховуючи те, що постать різнобічно обдарованого вундеркінда Е. Корнгольда в контексті співвідношення понять талант/самоактуалізація раніше не вивчалася, обрана тема є актуальною.

Мета дослідження – з'ясувати, чи можна назвати Е. Корнгольда особою, що самоактуалізувалася у тому розумінні, в якому пропонує цей термін А. Маслоу. Для досягнення зазначеної мети буде розглянуто ознаки обдарованої/талановитої/геніальної людини та особистості, що самоактуалізується, на прикладі постаті Е. Корнгольда. Матеріалом дослідження є життєвий та творчий шлях композитора, найбільш детально представлений у монографії сучасного англійського теоретика Брендана Керролла "Останній вундеркінд" [2].

Культурологічний підхід у даному дослідженні виявляється у тому, що буде застосовано один з наріжних чинників культурологічного аналізу – персоналізацію. Акцентування дослідження на певній неперсічній та видатній постаті дозволить глибоко вивчити особливості феномену таланту та самоактуалізації у тісному зв'язку із особистістю, усіма сферами її життєдіяльності і творчості. З іншого боку, це дає змогу визначити ті приховані ознаки (емоції, почуття, світогляд, цінності, мотивація та цілі) високо розвиненої особистості, що є, по суті, "двигуном", особистісного саморозвитку, прагнення до самореалізації та до самовдосконалення, що і є "метамотивацією" (А. Маслоу), тобто джерелом, з якого ці люди черпають натхнення та енергію для своєї діяльності.

Наукова новизна полягає в тому, що вперше в українській культурології на прикладі конкретної постаті – Е. Корнгольда – проілюстровано характеристики та риси обдарованих людей у конкретних ситуаціях, використовуючи факти його життєвого та творчого шляху.

Виклад основного матеріалу. Важливо зазначити, що А. Маслоу цікавився відбором людей, що самоактуалізуються, і шукав їх не лише серед видатних постатей минулих епох, а й серед своїх сучасників (як молодих людей, так і людей старшого віку). Серед об'єктів його дослідження Б. де Спіноза, Т. Джефферсон, А. Лінкольн, А. Ейнштейн, Ф. Рузвельт та інші. Окрім того, у роботі А. Маслоу [1, 189] наводяться прізвища людей, котрі могли стати потенційними учасниками експерименту, серед них двоє музикантів – видатний австрійський скрипаль, композитор, педагог та автор методики для скрипалів Ф. Крейслер (1875-1962) та видатний австрійський композитор та засновник таких музичних жанрів, як симфонія та струнний квартет – Й. Гайдн (1732-1809). Отже, як бачимо, А. Маслоу приділяв велике значення не тільки теоретичному обґрунтуванню своїх наукових тез, а й перевірці їхньої співвіднесеності із дійсністю (на прикладі реально існуючих людей) та їхньому практичному застосуванню.

У попередніх дослідженнях феномену таланту та самоактуалізації було підсумовано наступне. По-перше, виокремлено спільні риси особистості, що самоактуалізується, та обдарованих/талановитих/геніальних людей: прийняття, сприйняття реальності (інтуїція та здатність до прогнозування), спонтанність (безпосередність), цінності, етика, розв'язання суперечностей, свіжість сприйняття, засоби та цілі, креативність (дивергентність мислення, винахідливість), опір залученню до культурних норм, схильність до усамітнення, автономія (соціальна автономія та суверенне мислення й судження), центрування на проблемі (внутрішня пізнавальна мотивація, цілеспрямованість та завзятість), пікові переживання, людська спорідненість/міжособистісні відносини/скромність і повага до оточуючих (повага до оточуючих, більш глибокі відношення із близькими), почуття гумору, недосконалості. По-друге, було наголошено на важливості супутніх ознак (термін Л. Ляшенко) особистостей, що самоактуалізуються: інтелектуальна потужність, бажання відкривати нове, метамотивація,

здатність до граничної концентрації, творчі здібності у широкому сенсі, винахідливість, оригінальність, мета життя, пов'язана із покращенням світу, вміння радіти життю. Отже, розглянемо наведені характеристики та ознаки на прикладі життєвого та творчого шляху Е. Корнгольда.

Характеристика А. Маслоу прийняття відображає позитивне відношення до світу в цілому та до себе як частини цього світу та вміння беззастережно приймати себе, оточуючих, усі факти свого життя та особливості існування навколишнього середовища такими, якими вони є. Це вміння першочергово впливає на поведінку людини, надаючи їй впевненості у собі та природності у спілкуванні з іншими. Як видно із згадок сучасників Е. Корнгольда, митець відрізнявся невимушеністю, природністю поведінки, вміючи бути самим собою і з найвпливовішими людьми (князі, ерцгерцоги та імператор Франц Йозеф), і з звичайними представниками людського суспільства. І завдяки цій здатності, потрібно віддати належне, митця однаково поважали як перші, так і другі.

Проектуючи наступну характеристику – сприйняття реальності – та супутні ознаки – інтелектуальну потужність та бажання відкривати нове, непізнане, невідоме (останні є характерними і для обдарованих особистостей) – на постать Е. Корнгольда, зазначимо, що саме завдяки неупередженому сприйняттю дійсності, потребі у новизні, а також здатності до прогнозування композитор, будучи сучасником народження звукового кіно, побачив приховані від інших тенденції та перспективи його подальшого розвитку як виду мистецтва. Передбачивши великі можливості звукового супроводу у кінематографі, Е. Корнгольд сформулював власну ідею розуміння саундтреку як "опери без співу" та став одним з тих митців, котрі стояли у витоків створення саундтреку як нового музичного жанру, що сьогодні є одним з найбільш популярних.

Спонтанність, як характеристика особистостей, що самоактуалізуються, на наше переконання, походить від прийняття як світоглядного орієнтиру. Саме тому невимушена, спонтанна поведінка цих людей є наслідком розглянутого вище їхнього вміння приймати себе та усі обставини свого життя як даність. Особистості, що самоактуалізуються, дозволяють собі бути відвертими, відкритими, щирими настільки, наскільки вони самі цього хочуть, а не наскільки прийнято у тому чи іншому суспільстві. Саме таким був Е. Корнгольд, котрий умів залишатися самим собою у найскладніші періоди свого життя. Він був різним: і веселим, і жартівником, і серйозним, і суворим, і незалежним, і самодостатнім. Його поведінка завжди була підпорядкована його власним орієнтирам – ціннісним, моральним, естетичним, які часто дещо відрізнялися від загальноприйнятих. Особливо це стосується його другого періоду життя – "американського" – адже, емігрувавши до США, Е. Корнгольд опинився у зовсім іншій культурі та суспільстві, які багато в чому відрізнялися від віденського суспільства, в якому відбулося становлення митця.

Окрім того, приклад композитора підтверджує спільну ознаку обдарованих людей та особистостей, що самоактіалізуються, – пошук друзів серед таких само високо розвинених людей. Так, коло знайомих та друзів Е. Корнгольда у "віденському" періоді життя включало Б. Вальтера, Ф. Крейслера, Г. Малера, К. Флеша, А. Шнабеля, А. Штраус (вдова Й. Штрауса), Р. Штрауса та ін., а, проживаючи у Голівуді, композитор спілкувався із М. Рейнгардтом, Я. Хейфецем, А. Шонбергом, М. Штайнером та багатьма іншими. У вищезгаданій монографії Б. Керролла [2] вражає список прізвищ, що зустрічаються у книзі, наведений наприкінці дослідження, адже в ньому є найвідоміші, найвизначніші та найобдарованіші представники різних видів мистецтв та літератури кінця XIX та (більшою мірою) першої половини XX ст. І усі ці унікальні постаті так чи інакше були пов'язані із Е. Корнгольдом.

Велику роль у своїх спостереженнях за особистостями, що самоактуалізуються, А. Маслоу відводив такій їхній супутній ознаці, як метамотивація, сутністю якої є прагнення до саморозвитку, самореалізації та самовдосконалення як мотивації у своїй діяльності. Отже, постає питання, чи була притаманна Е. Корнгольду метамотивація до самореалізації? Варто наголосити, що у той непростий історичний період, в якому жив музикант, із його випробуваннями та ризиками, він не раз ставав лицем до лиця перед вибором: поступитися своїми принципами та переконаннями і зупинитися у своєму особистісному та професійному зростанні, або твердо відстоювати свою громадянську та творчу позицію і в результаті залишитися у меншості, але мати можливість далі реалізовувати свій творчий потенціал. Е. Корнгольд завжди обирав останнє, навіть якщо для цього він був змушений все покинути і почати нове життя у новій державі, культурі та сфері діяльності.

Австрійський вундеркінд та музикант у широкому сенсі цього слова завжди підпорядковувався власним цінностям (як у житті, так і в творчості), які тяжіють скоріше до абсолютних (правда, свобода, справедливість, краса, досконаліть), ніж до тих, що відображають стан тогочасного людське суспільство. Цілком слушним є слова А. Маслоу про те, що завдяки своєму внутрішньому моральному, етичному та ціннісному стрижню ці особистості зазвичай витримують зовнішні удари та випробування. Окрім того, саме ця внутрішня стабільність дозволяє особистостям, що самоактуалізуються,

інтуїтивно долати внутрішні конфлікти, адже їхні бажання зазвичай повністю узгоджуються із аргументами розуму. Так, Е. Корнгольд був одним з небагатьох, хто вважав за потрібне, за умов жорсткої конкуренції серед голлівудських композиторів у роки Другої світової війни та повоєнні роки під час роботи на кіностудії обирати тільки ті сценарії фільмів, що відповідали його ідеї "елітного" кіно, до рівня якого митець прагнув підняти цей вид мистецтва. Тому, коли композитор відмовлявся від пропозицій написати саундтрек до фільмів виключно через те, що їхній сюжет не підходить для написання якісного саундтреку, це було сприйнято його колегами як примха, хоча, очевидно, що таке рішення ґрунтувалося на прагненні працювати із матеріалом високої літературної та мистецької якості.

Свіжість сприйняття – наступну характеристику особистостей, що самоактуалізуються, – прекрасно ілюструє така сфера діяльності Е. Корнгольда, як обробка оперет. Саме композитору належить роль оновленого відкриття таких творів, як "Летюча миша", "Пісня пісень" та "Віденський вальс" (Й. Штраус), "Роза з Флоріди" (Л. Фалль), "Прекрасна Єлена" (Ж. Оффенбах) та ін., які завдяки досконалим обробкам австрійського майстра завоювали визнання по всьому світу як у першій третині ХХ ст., так і сьогодні. Ця характеристика тісно пов'язана із такими супутніми ознаками, як креативність, винахідливість та оригінальність. Цей зв'язок, на наш погляд, полягає у наступному. Свіжість сприйняття надає особистості свіжий погляд на оточуючий світ, вміння сприймати речі по-іншому, знаходити інші закономірності їхнього існування, функціонування та взаємозв'язків, в той самий час як креативність, винахідливість та оригінальність залучаються людиною під час практичного втілення у життя тих нових ідей, що виникли завдяки вмінню нестандартно дивиться на речі.

Проаналізувавши наявні роботи, присвячені висвітленню фактів життєвого та творчого життя Е. Корнгольда, ми прийшли до висновку, що митець дійсно володів універсальною креативністю – адже будь-яка сфера його діяльності (виконавська, композиторська, диригентська, робота у сфері кіно) носила печатку творчого, оригінального, самобутнього підходу. Митець дивував своїх сучасників, майстрів своєї справи, новими цінними ідеями, що стосувалися навіть тих сфер, спеціалістом в яких він не був: наприклад, режисерської діяльності, акторської гри, монтажу та ін. Стосовно ж іншого важливого питання, яке піднімає А. Маслоу, – існування у лоні певної культури – унікальність Е. Корнгольда полягає не лише у тому, що він є представником як мінімум двох культур (європейської та американської), але й у тому, що, на нашу думку, він з легкістю зміг би бути "своїм" і у будь-якій іншій культурі, що підтверджує його швидка адаптація до голлівудського стилю та умов життя. Окрім того, ми абсолютно погоджуємося із тезою А. Маслоу про те, що особистості, що самоактуалізуються (на даному етапі дослідження в нас є вже достатньо причин, щоб зачислити до цього ряду і Е. Корнгольда), є тільки частково представниками своєї культури, оскільки вони певною мірою свідомо відсторонюються від неї у тих аспектах, які вважають неприйнятними для себе. Для Е. Корнгольда такими неприйнятними були життя у нацистській Австрії та робота на замовлення влади (в результаті митець залишив свою батьківщину), підтримка нових течій – додекафонії та ідей А. Шонберга – адже вони за своєю суттю суперечили його баченню основних засад музичного мистецтва (в результаті композитора вважали застарілим та консервативним), приниження афроамериканців, загальний низький рівень мистецьких смаків американської аудиторії, проти чого композитор відкрито виступав, спілкуючись з афроамериканцями як з рівними та створюючи саундтреки як самодостатні музичні твори на рівні кращих зразків класичної музики. Саме в цьому проявилася така характеристика особистості, що самоактуалізується, як опір залученню до культурних норм.

Розглядаючи постать Е. Корнгольда, відповідно до наступних характеристик та рис, зазначимо, що такі з них, як здатність до концентрації, схильність до усамітнення, об'єктивність сприйняття оточуючого світу, автономія та незалежність від позиції оточуючих, були властиві йому впродовж усього життя, адже з ранніх років музикант звик проводити за роялем та нотним зошитом по 8-10 годин щоденно, працюючи над новими творами, або удосконалюючи свою виконавську майстерність. У скрутні передвоєнні та повоєнні роки митець виявив себе як людина, здатна приймати важкі рішення, що безповоротно змінили не лише його життя, але й життя усієї його родини. Але в той самий час композитор ніколи не опускався до обвинувачення оточуючих, усього світу, епохи і т. і. у своїх життєвих труднощах, а завжди сприймав їх як випробування, що гартують волю та особистість. Митець був самодостатньою особистістю як у життєвих обставинах, так і у творчих, адже він володів рідкісною здатністю не тільки ставити нові творчі завдання, а й успішно їх виконувати. А. Маслоу дає ключ до розуміння такої супутньої ознаки особистостей, що самоактуалізуються, як відносна незалежність від любові та поваги оточуючих, стверджуючи, що люди, котрі відчули достатньою мірою любов і повагу у минулому, пізніше менше їх потребують. Постать Е. Корнгольда яскраво підтверджує цю тезу американського психолога, адже австрійський вундеркінд з ранніх років відчував увагу та любов не лише близьких, а й широкого кола оточуючих, що захоплювалися надзвичайно обдаро-

ваним хлопцем. Саме тому, отримавши у дитячі та юнацькі роки похвалу, любов, визнання з боку оточення, у свої зрілі роки композитор спокійно і навіть із гумором ставився до слави та визнання.

Проектуючи характеристику центрування на проблемі на особистість Е. Корнгольда, зазначимо, що в своєму житті і творчості митець завжди ставив далекоглядні цілі, що відрізнялися масштабом та позачасовим значенням: мова йде про написання музичних творів, які, безумовно, витримали перевірку часом, та деякі з яких сьогодні переступають свій столітній рубіж. Бажання митця допомагати людям найяскравіше ілюструє така риса його постаті, як доброта та співчуття до тих, хто потребував допомоги, адже митець у роки життя у Голівуді підтримував не лише своїх безробітних родичів та друзів, але, за можливістю, звертався до можновладців та впливових людей із численними листами, в яких просив допомогти та визволити як знайомих, так і незнайомих йому людей з концентраційних таборів в Європі. А. Маслоу акцентує увагу на тому, що особистості, що самоактуалізуються, ставлять перед собою "вічні", філософські питання, що, з одного боку, свідчить про масштаб їхнього мислення, а, з іншого, глибоко впливає на його якість. Саме тому психолог вважає, що майже усі ці люди є філософами-практиками. Філософський склад розуму австрійського композитора підтверджує його вміння стисло і чітко висловлювати свої думки, розмірковувати над питаннями, що мають загальнолюдське значення. Варто зазначити, що низку висловлювань музиканта можна без перебільшення назвати афоризмами [3].

Вивчення такої характеристики особистостей, що самоактуалізуються, як пікові переживання, потребує аналіз мемуарної літератури, адже це питання стосується глибоко особистих сфер життя. Через те, що Е. Корнгольд за своє життя лише декілька разів погодився на інтерв'ювання, у нас немає достатньо інформації, щоб прослідкувати формування в нього цієї особистісної риси. Однак, враховуючи численні свідоцтва сучасників Е. Корнгольда про його вміння глибоко переживати та "поринати" у "світ музики", ми вважаємо, що і ця риса характеризувала талант митця.

За своє життя Е. Корнгольд багато разів довів на особистому прикладі, що талановита постать може бути людяною скромною та уважною до оточуючих. У Голівуді у 30-ті рр. XX ст. серед акторів кіно зустрічалися афроамериканці, але у суспільстві ще панувало деяке відсторонене відношення до них, що виражалося, зокрема, у тому, що ці актори під час зйомок відпочивали та обідали окремо від інших, у значно гірших умовах. І Е. Корнгольд, здивований цим відмежовуванням, принципово обідав із акторами афроамериканцями впродовж усього терміну, коли знімався фільм. Інша ситуація стосується скромності та поваги. Випадково дізнавшись, що його друг колись у юнацькі роки писав музику, митець, будучи на той час всесвітньо відомим композитором, так щиро висловив своє захоплення його простенькою піснею, що другу стало ніяково. Тож, Е. Корнгольд вмів бачити у кожній зустрічній людині індивідуальне та особливе. Це вміння відзначає тільки високо духовну та людяну особистість. Отже, без сумніву, митець відчував людську спорідненість із оточуючими, що виявлялося у доброзичливих міжособистісних відношеннях із оточуючими, скромності у спілкуванні із звичайними людьми та поваги до них.

Унікальною ознакою таланту австрійського митця та характерною рисою його особистості було почуття гумору, яке, ймовірно, мало спадкову природу, адже відомо, що мати композитора, Жозефіна Корнгольд, окрім того, що володіла гострим розумом, мала рідкісне почуття гумору, вміючи вдало жартувати. Почуття гумору Е. Корнгольда, згідно свідчень його сучасників, повністю відповідає ознакам, наведеним А. Маслоу, адже воно відзначалося спонтанністю, іскрометністю, інтелектуальністю, стислістю та доброзичливістю. Композитор запам'ятався своїми блискавичними жартами, які тривалий час згадувалися на кіностудії "Уорнер Бразерс" як своєрідна творча спадщина митця та навіть його візитка.

У контексті розгляду такої характеристики особистості, що самоактуалізується, – недосконалостей, – на прикладі постаті Е. Корнгольда зазначимо, що деякі людські недоліки були властиві і йому (наприклад, його любов до смачних страв та солодкого). Однак очевидним є й те, що ця характеристика скоріше надає митцеві реальності, нібито підкреслюючи, яких висот та величезних результатів може досягнути людина за умов невпинної роботи по самовдосконаленню та розвитку своїх здібностей і творчого потенціалу.

Висновки. В результаті аналізу життєвого та творчого шляху видатного музиканта Е. Корнгольда, чий талант рівною мірою відзначився у декількох музичних сферах, було підтверджено наявність в митця більшості з наведених А. Маслоу характеристик, що дає змогу називати його постаттю, що не лише мала потенціал до самоактуалізації, але й успішно самоактуалізувалася у своєму житті та творчості.

Стосовно ж співвідношення феноменів талант та самоактуалізація, у нас є усі підстави стверджувати, що між ними є тісні та складні взаємозв'язки та взаємообумовленість, адже саме музичний талант композитора та усвідомлена ним схильність до музичної творчості головним чином сприяла його самоактуалізації через реалізацію його творчого потенціалу та внутрішніх нахилів. А з іншого

боку, сутнісні характеристики особистості, що самоактуалізується, притаманні митцю, стали "двигуном" та джерелом, що підтримували та розвивали різнобічні здібності видатного композитора.

Література

1. Маслоу А. Мотивация и личность / Абрахам Маслоу. 3-е изд. / Пер. с англ. – СПб. : Питер, 2008. – 352 с. – (Серия "Мастера психологии").

2. Carroll G. B. The Last Prodigy. A Biography of Erich Wolfgang Korngold / Brendan Carroll G. – Portland, Oreg.: Amadeus Press (an imprint of Timder Press), 1997. – 464 pp.

3. What he said. Quotations by Erich Wolfgang Korngold [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://thompsonian.info/kornby.html.

References

1. Maslow, A. (2008). Motivation and personality. Saint Petersburg: Piter [in Russian].

2. Carroll G. B. (1997). The Last Prodigy. A Biography of Erich Wolfgang Korngold. Portland, Oreg.: Amadeus Press (an imprint of Timder Press). [in English].

3. What he said. Quotations by Erich Wolfgang Korngold (2010). Retried from http://thompsonian.info/kornby.html [in English].

Стаття надійшла до редакції 26.10.2017 р.

УДК 7.071.2(477) "1971/1993"

Магаліс Олександр Володимирович
аспірант Київського національного
університету культури і мистецтв
sasha19842209@gmail.com

ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ С. Є. ПАВЛЮЧЕНКА ЯК ХУДОЖНЬОГО КЕРІВНИКА АКАДЕМІЧНОГО АНСАМБЛЮ ПІСНІ І ТАНЦЮ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ (1971–1993 рр.)

Мета статті зумовлена прагненням дослідити творчу та організаційну складові діяльності Станіслава Павлюченка на посаді художнього керівника та головного диригента Ансамблю пісні і танцю Червонопрапорного Західного прикордонного округу (з 2007 – академічний ансамбль пісні і танцю державної прикордонної служби України). У статті розглядається низка питань, пов'язаних з історією виникнення колективу, організацією творчої та концертної діяльності, підбором репертуару. **Методологія** дослідження ґрунтується на застосуванні універсальних наукових методів, зокрема: історичного, хронологічного, методу структурного та компаративного аналізу, систематизації, узагальнення. **Наукова новизна.** В статті розкривається вплив мистецької постаті С. Павлюченка на формування репертуарної бази для ансамблів пісні і танцю військового спрямування. **Висновки**. Аналізуючи творчий шлях С. Павлюченка, науковці мають можливість значно розширити уявлення про творчість митця та її значення в українському музичному мистецтві. Заслуговує на особливу увагу шанобливе ставлення Станіслава Євстигнійовича до народної пісні. Результати, отримані в процесі аналізу творчого шляху митця, можуть бути використані в монографічних та публіцистичних публікаціях, а також в педагогічній практиці, зокрема в курсах навчальних дисциплін середніх та вищих навчальних закладів.

Ключові слова: С. Павлюченко, диригент, ансамбль, музичне мистецтво, хорове виконавство.

Магалис Александр Владимирович, *аспирант Киевского национального университета культуры и искусств*

Характерные особенности деятельности С. Е. Павлюченка как художественного руководителя академического Ансамбля песни и танца государственной пограничной службы Украины (1971–1993 гг.)

Цель исследования. Исследование посвящено творческой и организационной составляющей деятельности Станислава Павлюченка на должности художественного руководителя и главного дирижёра Ансамбля песни и танца Краснознамённого Западного пограничного округа (с 2007 – академический Ансамбль песни и танца государственной пограничной службы Украины). **Методология** базируется на использовании универсальных научных методов, таких как: исторический, хронологический, метод структурного и компаративного анализа, систематизации, обобщения. **Научная новизна.** В статье рассматривается ряд вопросов, связанных с историей возникновения коллектива, организации творческой деятельности, подбором репертуара. **Выводы.** Влияние, которое произвёл С. Павлюченко на развитие ансамблей песни и танца военного направления, весьма значимое. Изучая творческий путь маэстро, исследователи имеют возможность значительно расширить свои представления о нём как о творческой личности, оставившей яркий след в украинском музыкальном искусстве.

Ключевые слова: С. Павлюченко, дирижёр, ансамбль, музыкальное искусство, хоровое исполнительство.

© Магаліс О. В., 2017